

การประเมินสภาพผู้ป่วย (PATIENT ASSESSMENT)

DEPARTMENT OF EMERGENCY MEDICINE
FACULTY OF MEDICINE
PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY

การประเมินสถานการณ์ (SCENE SIZE UP)

หลักการประเมินสถานการณ์

1 การป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ (Body substance Isolation)

2 ความปลอดภัยของสถานที่เกิดเหตุ (Scene safety)

3 กลไกการบาดเจ็บ/เจ็บป่วย (MOI/ NOI)

4 จำนวนผู้บาดเจ็บ/เจ็บป่วย (Number Of patient)

5 ความต้องการแหล่งสนับสนุน (Additional resource)

3

1

การป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ
(Body Substance Isolation)

- การป้องกันตนเอง
 - วัคซีน
 - อุปกรณ์ป้องกันตนเอง
- การทำความสะอาดอุปกรณ์ต่างๆ หลังใช้งาน

2

ความปลอดภัยของสถานที่เกิดเหตุ (Scene Safety)

วัตถุประสงค์รายสารเคมี

- พยายามหาข้อมูลว่าวัตถุประสงค์รายนั้นคืออะไร
- อันตรายต่อผู้ช่วยเหลืออย่างไร
- ประสานงานผู้เชี่ยวชาญเข้าควบคุมสถานการณ์
- มีอุปกรณ์ป้องกันตนเองที่เหมาะสม

2

ความปลอดภัยของสถานที่เกิดเหตุ (Scene Safety)

อุบัติเหตุจรรยาจร

- แสงสว่าง
- น้ำมันรั่วไหล เสี่ยงต่อการเกิดประกายไฟ
- กั้นพื้นที่
- อุบัติเหตุซ้ำซ้อน เป็นต้น

กรณีทำร้ายร่างกาย/การจลาจล

- ห้ามเข้ายุ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์ ยกเว้นเรื่องรักษาพยาบาลเท่านั้น
- ควบคุมสติ อารมณ์ หลีกเลี่ยงการโต้เถียง
- ประสานตำรวจควบคุมสถานการณ์

2

ความปลอดภัยของสถานที่เกิดเหตุ (Scene Safety)

การจัดการสถานการณ์

- จอctrถห่างจากจุดเกิดเหตุประมาณ 15 เมตร และสามารถออกจากจุดเกิดเหตุได้สะดวก
- หากจุดเกิดเหตุไม่ปลอดภัยจอctrห่าง 33 เมตรขึ้นไป
- มองสังเกตรบริเวณโดยรอบๆ เพื่อตรวจสอบหาอันตรายที่อาจเกิดขึ้นรวมทั้งพิจารณาแหล่งช่วยเหลือที่ต้องการ
- ควบคุมฝูงชนและการจราจร เช่น กรวยจราจร ไฟจราจร สปอร์ทไลท์

3

กลไกการบาดเจ็บ/ เจ็บป่วย (Mechanism of illness/ Nature of injury)

กลไกการบาดเจ็บที่รุนแรง

- กระเด็นออกจากยานยนต์
- มีผู้เสียชีวิตร่วมด้วยในการบาดเจ็บครั้งนี้
- ใช้เวลาช่วยเหลือผู้บาดเจ็บออกจากที่เกิดเหตุมากกว่า 20 นาที
- ตกจากที่สูงมากกว่า 20 ฟุต
- ถูกอัดกระแทกขณะเดินทางด้วยยานยนต์ที่มีความเร็วกว่า 5 ไมล์ต่อชั่วโมง
- ถูกชนด้วยรถจักรยานยนต์ที่มีความเร็วมากกว่า 20 ไมล์ต่อชั่วโมง

3

กลไกการบาดเจ็บ/ เจ็บป่วย (Mechanism of illness/ Nature of injury)

กลไกการบาดเจ็บที่รุนแรง ตามอวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บ

- บาดเจ็บแบบทะลุทะลวงบริเวณศีรษะ ลำคอ ลำตัว
- ภาวะอกรวน
- ไฟไหม้มากกว่า 10% ร่วมกับการสลักควันทันที
- กระดูกขาหักมากกว่า 2 แห่ง
- กระดูกเชิงกรานหัก
- อวัยวะตัดขาด

3

กลไกการบาดเจ็บ/ เจ็บป่วย (Mechanism of illness/ Nature of injury)

ทิศทางที่ถูกชนที่มีผลต่อการบาดเจ็บ

- **ทางด้านหน้า:** การบาดเจ็บต่อกระดูกต้นคอ, ภาวะอกรวน, การบาดเจ็บต่อก้ามเนื้อหัวใจและหลอดเลือดหัวใจ, การบาดเจ็บต่อดับและม้าม, กระดูกต้นขาหัก.
- **ทางด้านข้าง :** การบาดเจ็บต่อกระบังลม, กระดูกสะโพกหัก.
- **ทางด้านหลัง:** การบาดเจ็บต่อกระดูกต้นคอ
- **กระเด็นออกนอกรถ:** บาดเจ็บได้ทุกแบบ ไม่ขึ้นกับทิศทางที่ถูกชน

อุบัติเหตุจากรถยนต์

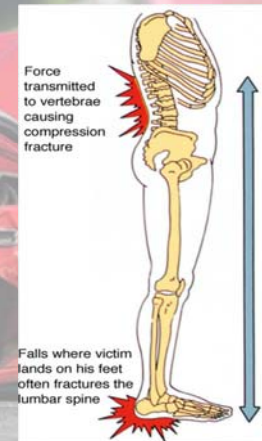

3

กลไกการบาดเจ็บ/ เจ็บป่วย (Mechanism of illness/ Nature of injury)

ตกจากที่สูง สิ่งที่ต้องประเมินร่วม

- ความสูง
- สภาพพื้นผิว
- ลักษณะการตก
- อายุผู้บาดเจ็บ

4

จำนวนผู้บาดเจ็บ (Number of patient)

ประมาณกำลังและขีดความสามารถของทีม

- จำนวนรถ
- คนบาดเจ็บ
- คนรอบข้าง

5

ความต้องการแหล่งสนับสนุน (Additional resource)

รถปฏิบัติการฉุกเฉิน

รถดับเพลิง

เครื่องตัดถ่าง

การประเมินสภาพผู้เจ็บป่วยขั้นต้น (Primary Assessment)

ขั้นตอนการประเมินสภาพผู้ป่วยเบื้องต้น

ลักษณะทั่วไปของผู้ป่วย (General Impression) **G**

ระดับความรู้สึกตัว (Response) **R**

ทางเดินหายใจ และการจัดการ (Airway) **A**

ระบบหายใจ (Breathing) **B**

ระบบไหลเวียนโลหิต (Circulation) **C**

30
วินาที

G

สภาพทั่วไปของผู้ป่วย (General Impression)

- แยกว่าเป็นป่วยจากโรค หรือบาดเจ็บ
- สภาพผู้ป่วยที่พบ
- อายุ, เพศ
- สีผิว, รูปร่าง

G

สภาพทั่วไปของผู้ป่วย (General Impression)

ยึดตรึงศีรษะ

- ผู้บาดเจ็บไม่รู้สีกตัว
- ไม่รู้สึกตัวโดยไม่ทราบสาเหตุ

R

ระดับความรู้สึกตัว (Response)

A - V - P - U

A = Alert
(รู้สึกตัวดี)

V = Verbal to stimuli
(ตอบสนองต่อเสียงเรียก)

P = Painful to stimuli
(ตอบสนองต่อความเจ็บปวด)

U = Unresponsive
(ไม่รู้สึกตัว)

R

ระดับความรู้สึกตัว (Response)

ถ้าประเมินระดับความรู้สึกตัว พบว่า

- ไม่รู้สึกตัว หรือไม่ตอบสนอง
- ไม่หายใจ หรือหายใจเฮือก

ปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพ
ตามแนวปฏิบัติ CPR 2018

A

ประเมินทางเดินหายใจ

(Airway :A)

หลักการ

➤ ดูสิ่งอุดกั้นทางเดินหายใจ ประเมินโดย

1. หากผู้เจ็บป่วยรู้สึกตัว:
ประเมินโดยการถาม-ตอบ
2. หากผู้เจ็บป่วยไม่รู้สึกตัว แต่ยังสามารถหายใจได้:
ให้จัดทำเปิดทางเดินหายใจ ทำทางเดินหายใจให้โล่ง

A

ประเมินทางเดินหายใจ

(Airway :A)

วิธีการเปิดทางเดินหายใจ

Head tilt chin-lift

Jaw thrust

เฉพาะบุคลากรทางการแพทย์

22

B

ประเมินการหายใจ

(Breathing :B)

หลักการ

ตา ดู หู ฟัง แก้ม สัมผัส

หายใจได้

- เร็วหรือช้า
- ลักษณะการหายใจ สม่ำเสมอหรือไม่
- ติดตามปริมาณออกซิเจนในเลือด (Oxygen saturation)

B

ประเมินการหายใจ

(Breathing :B)

24

B

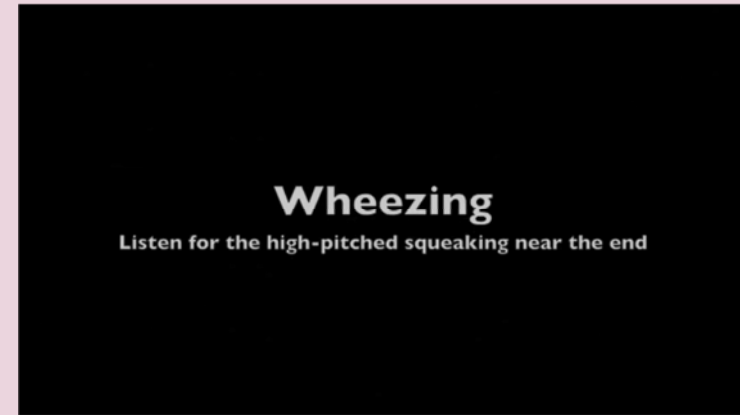
ประเมินการหายใจ (Breathing :B)

25

B

ประเมินการหายใจ (Breathing :B)

26

B

ประเมินการหายใจ (Breathing :B)

หายใจไม่เพียงพอ

- ❖ ขออนุมัติจากแพทย์อำนาจการเพื่อพิจารณาการช่วยเหลือตามสมรรถนะของ
อณพ.
- ❖ ให้ออกซิเจน
- ❖ ขอทีม Advance สนับสนุน

C

ระบบไหลเวียนโลหิต (Circulation : C)

หลักการ

- ตรวจชีพจร: จับชีพจรที่คอ และข้อมือ
- ตูสีผิว อุนทภูมิ และ ความชื้นผิวหนัง
- ตรวจดู Capillary refill (< 2 วินาที)
- ตรวจจุดจุดเลือดออกมาก : ห้ามเลือด

C

ระบบไหลเวียนโลหิต (Circulation : C)

ความหมายของตำแหน่งที่คลำชีพจรได้

- ✓ คลำชีพจรได้ที่ข้อมือ: SBP 80 mmHg.
- ✓ คลำชีพจรได้ที่ขาหนีบ: SBP: 70 mmHg.
- ✓ คลำชีพจรได้ที่คอ: SBP: 60 mmHg.

หลังประเมินขั้นต้น พิจารณาความเร่งด่วนของผู้เจ็บป่วยรายดังกล่าว

- ✓ อาการคงที่
 - อาจทำการตรวจเพิ่มเติมที่จุดเกิดเหตุ
 - พิจารณาทำ Focus assessment
- ✓ อาการไม่คงที่
 - พิจารณาของทีม Advance สนับสนุน
 - พิจารณาทำ Rapid assessment

การประเมินขั้นต้น (Initial assessment) ไม่ต้องใช้ตัวเลขใดๆ ยกเว้น Oxygen saturation

หลักการปฏิบัติ ณ จุดเกิดเหตุ
สำหรับอาสาสมัครฉุกเฉินการแพทย์

Scene Size Up

พิจารณาเตรียมเคลื่อนย้าย/รอ ALS

Initial Assessment

พิจารณาว่าควรทำ Focus assessment/ Rapid assessment

Focus Assessment

(Minor injury or illness assess area of complaint)
V/S, ชักประวัติ

Rapid Assessment

(Severe injury or Illness, unconscious)
Head to toe, V/S, ชักประวัติ

Ongoing assessment
(ทำระหว่างนำส่ง รพ.)

การประเมินเฉพาะตำแหน่งที่มีอาการ
(Focus Assessment)

การประเมินเฉพาะตำแหน่งที่มีอาการ (Focus Assessment)

- ผู้ป่วยรู้สึกดี
- บาดเจ็บเล็กน้อย
- ผู้ป่วยบอกว่าบริเวณใดที่มีอาการ

ตรวจดูส่วนที่มีอาการ

ให้การช่วยเหลือตามปัญหา
- ทำแผล/ ตามกระดูก
- จัดท่า

การประเมินตามระบบอย่างรวดเร็ว (Rapid Assessment)

การประเมินตามระบบอย่างรวดเร็ว (Rapid Assessment)

- ✓ เป็นการประเมินตรวจร่างกายตามระบบอย่างรวดเร็ว
- ✓ ใช้เวลาไม่เกิน 90 วินาที
- ✓ เพื่อค้นหาภาวะคุกคามต่อชีวิตที่สำคัญ ในผู้ป่วย severe injury
- ✓ ปัญหาสำคัญคือ ปัญหา A-B-C
- ✓ ใช้หลักการ ดู และ คลำ DCAP-BTLS และ PMS
- ✓ เริ่มประเมินตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า

การประเมินตามระบบอย่างรวดเร็ว (Rapid Trauma Assessment)

DCAP-BTLS

การประเมินตามระบบอย่างรวดเร็ว
(Rapid Trauma Assessment)

DCAP-BTLS

D = Deformities

37

การประเมินตามระบบอย่างรวดเร็ว
(Rapid Trauma Assessment)

DCAP-BTLS

C = Contusions

38

การประเมินตามระบบอย่างรวดเร็ว
(Rapid Trauma Assessment)

DCAP-BTLS

A = Abrasions

39

การประเมินตามระบบอย่างรวดเร็ว
(Rapid Trauma Assessment)

DCAPP-BTLS

P = Punctures &
Penetrations

40

การประเมินตามระบบอย่างรวดเร็ว
(Rapid Trauma Assessment)

DCAP-BTLS

B = burns

41

การประเมินตามระบบอย่างรวดเร็ว
(Rapid Trauma Assessment)

DCAP-BTLS

T = Tenderness

42

การประเมินตามระบบอย่างรวดเร็ว
(Rapid Trauma Assessment)

DCAP-BTLS

L = Lacerations

43

การประเมินตามระบบอย่างรวดเร็ว
(Rapid Trauma Assessment)

DCAP-BTLS

S = swelling

44

การซักประวัติ (History Talking)

Signs & Symptoms: อาการ และอาการแสดง

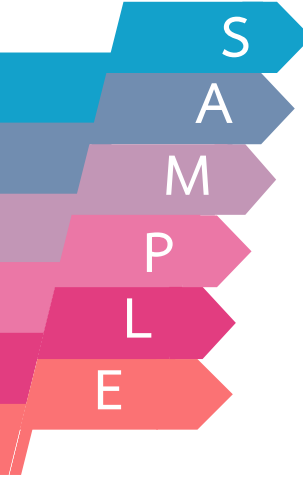
Allergies: ประวัติการแพ้

Medications: ประวัติการใช้ยา

Present illness: ประวัติการเจ็บป่วย

Last meal: อาหารมื้อล่าสุดที่ผู้ป่วยรับประทาน

Events leading to illness: เหตุการณ์ที่นำมาซึ่งการเจ็บป่วย

45

S

การซักประวัติ (History Talking)

S = Signs & Symptoms (เพิ่มเติม)

☐ Symptoms : O-P-Q-R-S-T

O (onset) = เวลาที่เริ่มมีอาการ

P (Provocation)= สาเหตุกระตุ้นที่ทำให้มีอาการรุนแรงมากขึ้น

Q (Quality)= ลักษณะอาการเป็นอย่างไร

R (Radiation)= มีอาการร้าวไปที่ใดบ้าง

S (Severity)= ความรุนแรง

T (Time)= ระยะเวลาที่เป็น

- vital signs
- เตรียมการเคลื่อนย้าย

การประเมินสภาพต่อเนื่อง
Ongoing Assessment

Ongoing assessment

(ทำระหว่างนำส่ง รพ.)

➤ Detail Assessment

- DCAP-BTLS: Head to toe.

➤ Repeat V/S

- อาการคงที่ วัดสัญญาณชีพซ้ำทุก 15 นาที
- อาการไม่คงที่ วัดสัญญาณชีพซ้ำทุก 5 นาที

